

Jämlik vård vid höftleds- och knäledsartros

Forskning om (o)jämligheter som ett
bidrag till arbetet med PSV höftleds- och
knäledsartros

Framtaget av: Kunskapscentrum för jämlik vård
Giltigt till: 2027-12-31

Det finns många föreställningar om personer med höftleds- och knäledsartros utifrån kön, utbildningsgrad, födelseland, ålder osv. Deras förutsättningar för en jämlik vård kan också skilja sig åt

Stereotypa föreställningar kan leda medicinskt omotiverade skillnader i bemötande, behandling och rehabilitering

Att bli medveten om egna föreställningar och att diskutera dessa med kollegor är ett första steg till en mer jämlik vård

Forskning har visat...

- I en svensk studie var fler kvinnor än män med höft- eller knäledsartros fysiskt aktiva vid starten av grundutbildningen¹
- Vid uppföljningen efter 3 månader hade fler män ökat sin fysiska aktivitet och det fanns inga signifikant skillnader mellan kvinnor och män¹
- Vid uppföljningen efter 12 månader var återigen fler kvinnor än män fysiskt aktiva¹
- Forskarna menar att resultaten tyder på behovet att individualisera grundutbildningen, särskilt uppföljning/booster¹

¹[Physical activity and health-related quality of life in men and women with hip and/or knee osteoarthritis before and after a supported self-management programme – a prospective observational study. Sturesdotter Åkesson et al. \(2022\)](#)

Forskning har visat...

- I en svensk registerstudie hade patienter 90 år och äldre lika goda resultat av knäprotes jämfört med yngre (65-74 år) (patientrapporterade mått)²
- Bland patienter med höft- eller knäledsartros hade personer med lägre inkomst mer smärta, större önskan att genomgå operation och lägre tilltro till den egna förmågan (self-efficacy) inför starten av grundutbildningen, jämfört med patienter med högre inkomst³
- Dessa skillnaderna hade ökat efter grundutbildningen (efter 3 månader) och vid uppföljningen efter 12 månader³

² [Nonagenarians qualify for total knee arthroplasty: a report on 329 patients from the Swedish Knee Arthroplasty Register 2000–2016. Sezgin et al. \(2019\)](#)

³ [Income-related inequality changes in osteoarthritis first-line interventions: a cohort study. Battista et al \(2024\)](#)

Reflektionsfrågor

- Hur kan du uppmärksamma att olika befolkningsgrupper med höft- eller knäledsartros kan ha olika förutsättningar för en jämlik vård?
- Hur kan föreställningar om kön, ålder, socioekonomi med mera påverka ditt arbete? Vilka konsekvenser kan det få?
- Hur kan vi organisera vår verksamhet för en mer jämlik vård för patienter med höft- eller knäledsartros?
- Hur tror du att medarbetare och chefer kan bidra till en mer jämlik vård för personer med höft- eller knäledsartros? Vad kan du göra?

Mer information och verktyg hittar du på

vgregion.se/jamlikvard

**Kunskapscentrum
för jämlik vård
2024**